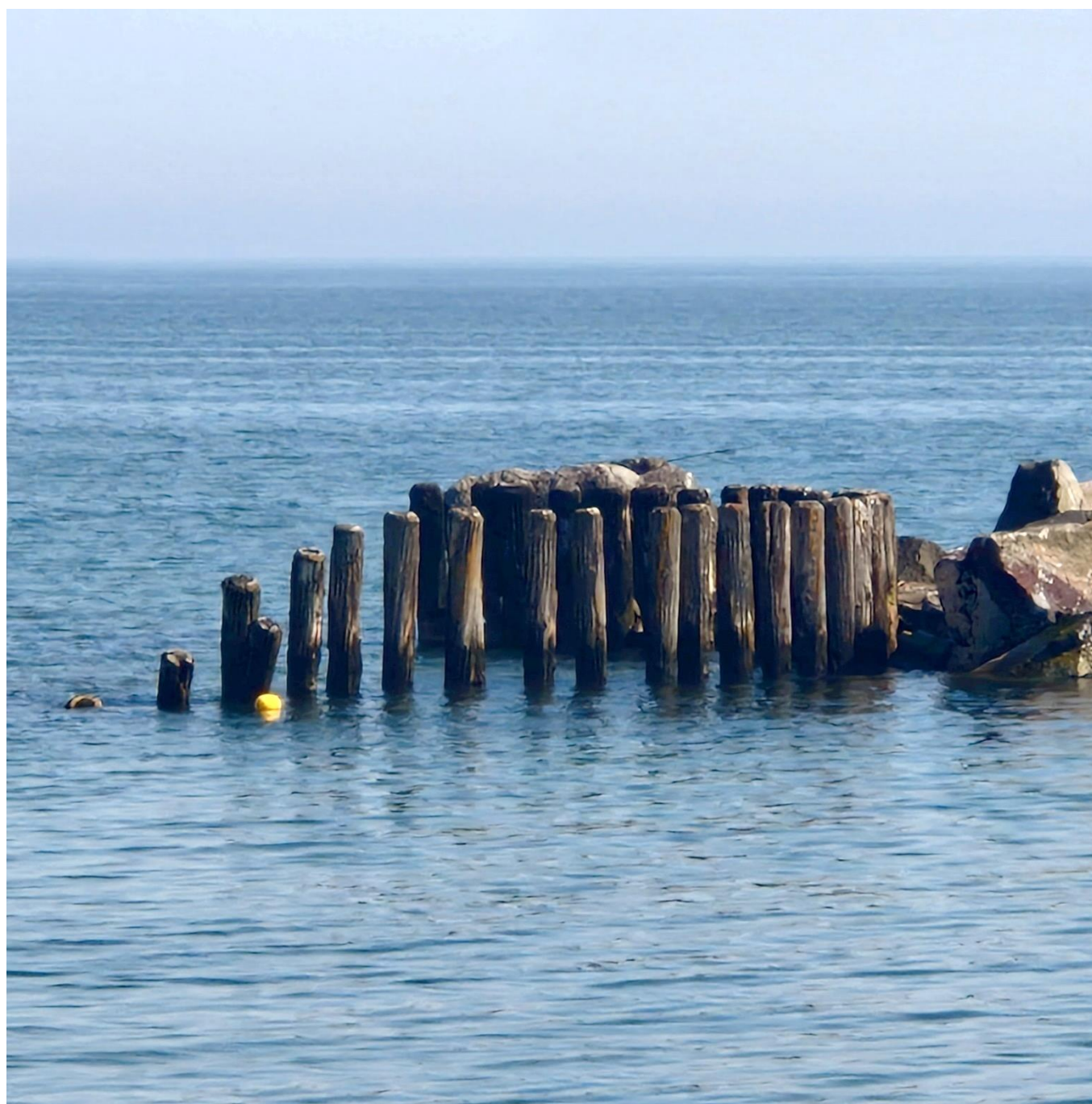

BYTROMMEN

**September 2025
Medlemsblad for**

Allinge-Sandvig Byforening

Indhold

	Side
Åbningstider	2
Foreningens arrangementer	3
Formanden har ordet	4
Strandrensning	5
Molehovedet endelig repareret	6-9
Hvad er det?	10-12
Russertiden	13
Man cykler da til Folkemødet	14
Allinge-Sandvig Byforenings bestyrelse	15
Bagsiden	16

Efter meget skrivi, fik vi endelig et "lille" skilt, som er sat op på spilhuset.

Foto Steen Gornitzka

Åbningstider for Allinge-Sandvig Byforening

på Kærnehuset, Kirkeplads 2, 1. sal th., Allinge.

Fra den 1. september til den 15. maj

Hver tirsdag fra kl. 19-21. Dog er der lukket ved evt. arrangementer.

Alle er velkomne

Mail: post@allinge-sandvig-byforening.dk

Web: www.allinge-sandvig-byforening.dk

MobilePay: 47854

Reg.nr. 0650 konto nr. 6494 408 440

Redaktør af Bytrommen: Niels Westh

Forside: Molehovedet Allinge havn før reparation.

Foreningens arrangementer

- Den 9. sep. 2025, kl. 19-21 Foredrag om "Beredskabsstyrelsen som institution i Allinge-Sandvig gennem 85 år" med stabschef Allan Stenbye og sektionschef emeritus Jørgen Eriksen.
- Den 23. sep. 2025, kl. 19-21 Foredrag om "Hvad er Mercy Ships", et foredrag om et af verdens største hospitalsskibe, som udfører frivilligt arbejde, og hvor den garvede maskinchef Viggo Bostrup fortæller om sine mange ture som frivillig maskinchef.
- Den 7. okt. 2025, kl. 19-21 Foredrag om "Bornholm i den nye verdensorden", sikkerhed og forsvar med museumsinspektør Jakob Seerup, Bornholms Museum.
- Den 23. okt. 2025, kl. 19-21 Foredrag med journalist Peter Mose om hans nye bog "Fra strandliv til skyttegrav", beretningen om Allinge-Sandvigs 25-årige storhedstid fra omkring 1890 til 1914.
- Den 2. dec. 2025, kl. 19-21 Julehygge for medlemmerne.
- Den 27. jan. 2026, kl. 19-21 Generalforsamling.

Den 25. februar 2025 viste Anders Koefoed Larsen nogle af de gamle film, som byforeningen har i lokalarkivet. Altid hyggeligt med gamle film, hvor minder og oplevelser blandt deltagerne giver anledning til snak og historier. Vi var ca. 30 deltagere.

Den 28. april 2025 holdt formand for Moseløkken Stenbrudsmuseum, Poul Ellehøj, foredrag om stenhuggerne og stenhuggerierne i Allinge-Sandvig. Et foredrag med oplysninger om stenindustrien, som ikke alle er vidende om. Der kom ca. 35 deltagere.

Formanden har ordet

Efter en dejlig sommer med sol og masser af aktiviteter og mange turister er der en ny vintersæson på trapperne for byforeningen og vores lokalarkiv.

Tirsdag den 2. september 2025 starter vi med åben arkivaften fra kl. 19 til kl. 21 i lokalarkivet, hvor alle er velkomne til at besøge os og søge i vores store samling af lokalhistoriske billeder og artikler og meget mere, ligesom der er personer til stede, der meget gerne tager en snak med jer og hjælper jer.

Vores medlemsblad Bytrommen kommer ud i løbet af første uge i september 2025.

Vi glæder os til en ny sæson og ser frem til, at rigtig mange deltager i vores planlagte arrangementer og også gerne besøger os i lokalarkivet.

Strandrensning

Igen i år var der en flok aktive byforeningsmedlemmer, der brugte formiddagen lørdag den 10. maj på at rydde op langs stranden fra Netto til Æggehønen.

Foto: Niels Westh

Foto: Niels Westh

Der ligger efterhånden ikke så meget, som der har gjort tidligere, og det er jo kun godt.

Efter indsatsen er der traditionen tro pølser, øl og vand i Kærnehuset, og det er der lige så meget af, som der plejer.

NW

Foto: Niels Westh

Molehovedet endelig repareret

Tiden går, uden vi lægger mærke til det. Beskyttelses-molen, som Havnen og dens gæster har haft gavn af, blev færdig i 2006. Året hvor Bornholm Express havde gode tider med ture til Simrishamn og Christians Ø. Allinge havde det år fint besøg af Kronprinseparret, hvor selv Folkemødet ikke kan hamle op med det antal mennesker, der var i Havnegade den dag.

Byens største pessimister havde dømt den nye mole en hurtig undergang! De huskede, hvor kort tid det forrige forsøg i 1978 varede. Blindtarmen, blev den hurtigt kaldt, var et 10x5 meters molehoved, én stor betonkonstruktion på cementringe med fyr-tårn og det hele et projekt til omkring 1 million kroner.

Den blev færdiggjort i august 1978. Men allerede under en storm 28. december samme år, kun 4 måneder efter, måtte molen give op, efter bølgerne konstant overskyllede den (samtidig med at fiskerkutterne i havnen blev overiset).

Man kan stadig se resterne af molen, som har fået kælenavnet Marchers minde efter borgmester Erling Marcher.

15. oktober 2020 under en efterårsstorm måtte det nye molehovedet dog give op. Storm og forhøjet vandstand medførte et svigt på molehovedets stål- og pælekonstruktion. Det kollapsede 13 år efter færdiggørelsen.

Der skulle så gå yderligere 5 år før, der fandtes midler (forsikrings- og anlægskroner) til at reparere den. Man regner med et budget på omkring 5 1/2 millioner kr.

14. juli 2025 blev trafikken stoppet i Nørregade og Havnegade i ca. ½ time. 2 kæmpe blokvogne, den ene med en meget stor

gummiged, den anden med en endnu større gravko (150 tons i egenvægt) skulle på arbejde. Jeg havde selv fornøjelsen at sidde forrest i kø i Havnegade. For at kunne komme til Kjærenæs måtte de køre mod ensretningen af Skomagerstrædet og Kæmpestranden forbi Høiers. Det var virkelig centimeterkørsel, hvor gadelygterne måtte vendes, og bagenden af blokvognen måtte køres sidelæns ind mod Playmaker for at komme forbi. Hydraulikken måtte hæve blokvognene for ikke at skade vejbelægningen forbi Høiers.

Det er meget store maskiner og meget store sten, der tumles med. Men når de fotografers, kan man ikke se, hvor store de er, de store 7-15 tons tunge dæksten ligner en bunke brosten.

Som tilskuer til arbejdet kunne man se, at gravkøen først flyttede sten på vej ud mod brohovedet. Dette for at lave et plant stykke, den kunne køre på. Så begyndte oprydningen og fjernelse af resterne af den gamle mole med egetræsstammer og stålbånd. I vandet fandt og sikredes alle de store sten, som var skredet i. Da al oprydningen var overstået, begyndte selve reparationen med genopfyldning af huller, nu med endnu større sten som den store bulldozer kørte frem, gravkøen modtog og puslede dem så på plads. Gravkøen arbejdede sig baglæns tilbage mod land, imens molen gradvist fik sin rigtige højde.

Det gamle runde brohoved med egetræsstolperne bliver ikke genopført, i stedet er nu brugt større sten. Det forventes at molehovedet denne gang kan holde 50-60 år, medmindre der kommer en stormflod. Nu slut august, er stenarbejdet færdigt.

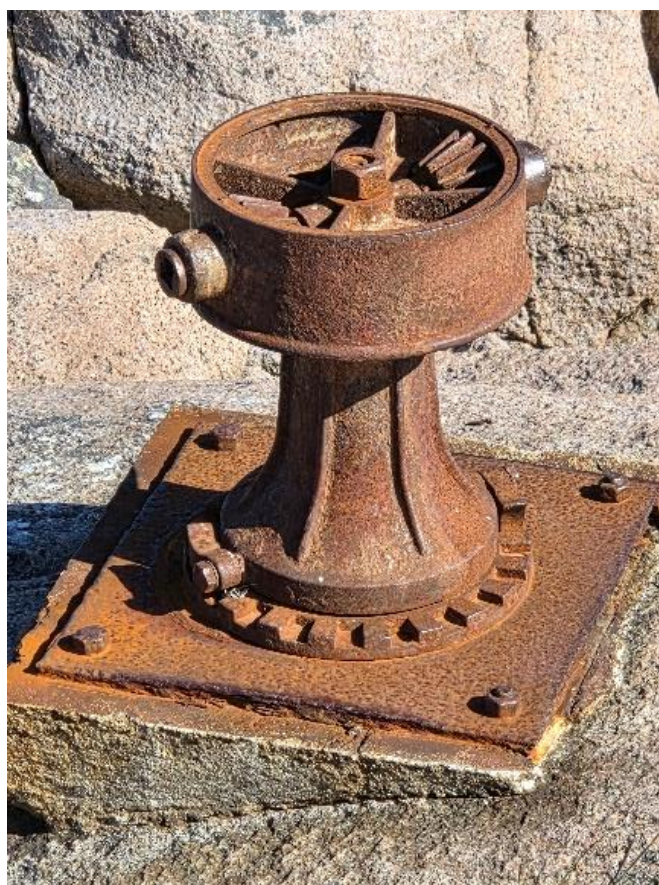
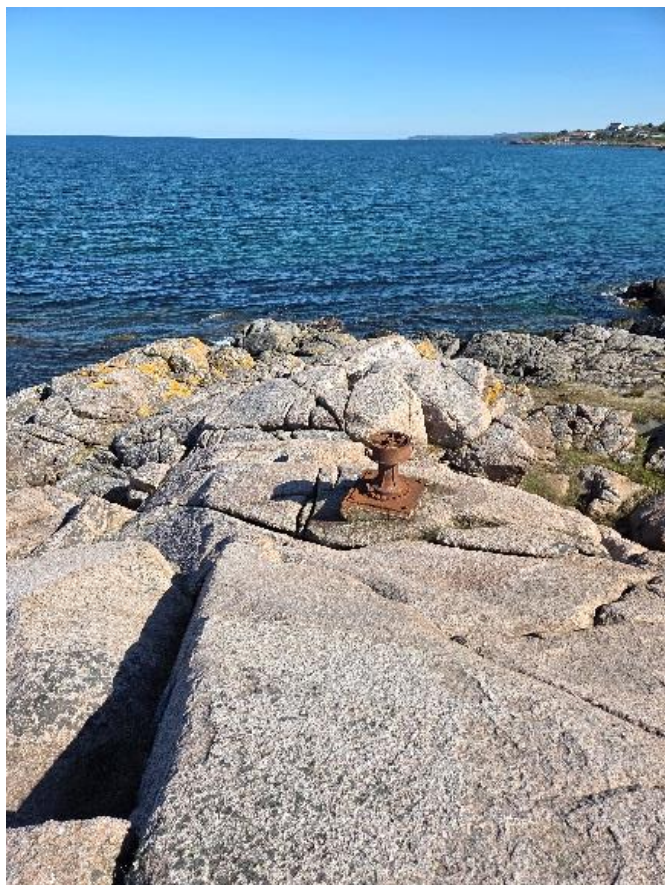
Så skal der etableres lys.

Der er gået lang tid fra skader til reparation. Der er tale om en delvis forsikrings sag, BRK og forsikrings selskabet har skullet blive enige om udgifter, omfang af skader og dækning. Midlerne var afsat til udførelse i 2024, men idet Bornholm rammes af stormflod i oktober 2024, og Miljøstyrelsen melder ud, at staten vil dække 25% af de skader, der udføres i 2024, nedprioriteres molehoved til fordel for de reparationer, som er udført på bølgeskærm, kajmur og kajgade.

Med de seneste reparationer (før Folkemødet) af selve havnekajerne i inderhavnen og den flade belægning kommer Allinge Havn til at se meget flot ud på overfladen. Der er dog skader, vi ikke lægger mærke til, som venter på, at en finansiering til den slags vedligeholdelse kan skaffes. Der arbejdes fortsat på en bevilling fra Christiansborg til bevarelse af granithavne, som værende en del af den bornholmske kulturarv.

Tekst og farvefotos: Steen Gornitzka

Hvad er det?

Når du går turen rundt om Hammeren på vejen ud til Lille Fyr, vil du se en rusten ting på klipperne. (Se øverst til venstre.)

Turisterne har mange fantastiske ideer om, hvad det er: Fortøjningspæl til bådene, resterne af en kanonstilling eller måske resterne fra et tågehorn.

Hvis man går nærmere, kan man ikke være i tvivl. (Se billedet til højre). Det er et spil, eller rettere en kapstan. Det er et spil, der tidligere blev brugt ombord på sejlskibene, når de skulle hæve ankeret. Du kender det måske fra film, hvor mandskabet på sejlskibet tog hver deres greb og gik rundt om spillet indtil ankeret var oppe.

Øverst er der plads til at indsætte 2 stænger, og nederst kan du se en anordning til at forhindre, at spillet går baglæns.

Hvad er det så blevet brugt til?

Det var fisker Arnold Pedersen, der i 1950-60 havde bundgarnsfiskeri i Sæne bugt. Han boede i Bredgade 4, Sandvig,

På et postkort udgivet af Colbergs Boghandel (Knud Jørgensen, Rønne. Eneret 6065. Colbergs Luftfoto), ses bundgarnspælene svagt ved pilen.

Bemærk toget foran Sandvig Station nederst til venstre. De 3 store hvide bygninger er t.v. Alexandersens hotel, i midten Hotel Strandslot, th. Strandhotellet.

Den ene wire (eller tov?) gik direkte ud til venstre række af bundgarnspælene, medens den anden sikkert gik omkring et klippeparti nærmere Sandvig. Man kan i den rette belysning se slidmærker på klipperne.

Slidmærkerne ses til venstre på klippen (vandrette), og wirerne er derefter nok gået ud til højre for klippen, ud til højre række af bundgarnspælene.

Billeder af jernbanen betyder, at bundgarnene må være opsat, inden jernbanen blev nedlagt i 1953.

Jeg har naturligvis talt med Mogens Christensen, der siger, at fiskeriet var nedlagt, da han kom til øen, og at det hele nok blev opgivet i 1964.

Bundgarnspælene var i starten af træ, men isen ødelagde dem. Da jernbanen blev nedlagt, benyttede man sig af jernbaneskinneerne.

Da fiskeriet blev opgivet, blev skinnerne fjernet eller bøjet ned til bunden. Det har irriteret Mogens mange gange, når hans net sad fast.

Efter at Arnold Pedersen havde opgivet fiskeriet, mener Mogens Christensen, at der var nogle fiskere fra Rødvig, der i en kort årrække overtog fiskeriet – på en anden måde.

Det kunne være interessant, hvis der var nogle dykkere, der havde taget billeder af dette.

Hvis der er nogen af vores læsere, som kan komme med yderligere oplysninger eller billeder, er vi MEGET interesseret.

AKL

Russertiden

Du kender det sikkert selv, når du har gæster i dit hjem. Du er glad for, de kommer, men efterhånden er pladsen lidt trang, og du bliver ked af al arbejdet og er derfor glad for, når de atter rejser. Atter alene!

Sådan havde bornholmerne det også, særligt da russerne rejste den 5. april 1946.

Det er 80 år siden til næste år, og vi vil derfor i Byforeningen fejre det ved at holde en udstilling om russerne på Bornholm.

Vi søger derfor **personlige beretninger** om tiden 1945-46 og også **billeder** fra den periode.

I Bornholms Avis og Amtstidende var der den 6. september 1945 disse to omtaler.

ALLINGE-SANDVIG

Russerne afholder Idrætsstævne

Den russiske Kommandant i Allinge-Sandvig har meddelt, at der i Morgen Søndag vil blive Opvisning i fri Idræt og Atletik. i Tiden fra Kl. 16 til 20 paa ASG's Stadion i Allinge. Efter Opvisningen, hvori kun deltager russiske Idrætsmænd, bliver der sluttet af med en Fodboldkamp mellem to russiske Hold. Adgangen til Stævnet er gratis.

Asfaltdans paa Kirkepladsen

Torsdag Aften gav Russerne en Koncert paa Kirkepladsen, hvor en større Forsamling var kommet til Stede. Efter et Par Koncertnumre blev der spillet Dansemusik, bl. a. paa Harmonika, og i Dansen deltog en stor Del af Byens Ungdom. Koncerten sluttede Kl. 21.

Har du kendskab til billeder, der viser disse arrangementer (og alle andre), så ville det være morsomt at låne dem. Find de gamle fotoalbum frem og se efter!!!

Kontakt Anders Koefoed Larsen på tlf. 40 32 20 02 eller mød op på vores kontor tirsdage kl. 19-21 på Kirkeplads 2, Allinge.

AKL

Man cykler da til Folkemødet

Der er mange, der benytter sig af cyklen, når de skal til Folkemødet, og der har sikkert ikke været så mange cykler i Søndergade før.

Der var cykelparkering otte forskellige steder rundt omkring i byen, og de var alle fyldt godt op. Derudover kunne man mange steder se mere eller mindre hensigtsmæssig cykelparkering nogen steder endda til gene for andre gæster.

Selvom mange benyttede sig af cyklen, var der alligevel stort pres på de store parkeringspladser uden for byen. Det var i perioder nødvendigt at henvise til betalingspladsen ved Hammershus.

Foto: Niels Westh

Allinge-Sandvig Byforenings bestyrelse

Lene Vinberg

Formand

30 18 19 74 vinberg.lene@gmail.com

Anne-Mette Stampe

Næstformand

51 52 62 72 ams@amstampe.dk

Maj-Britt Nordmaj

Kasserer

22 77 29 77 majbritt.nordmaj@gmail.com

Steen Gornitzka

Bestyrelsesmedlem

31 44 19 03 granitten@mail.dk

Flemming Truelsen

Bestyrelsesmedlem

40 56 48 58 lt-ft@mail.dk

Hans Jensen

Bestyrelsesmedlem

22 17 02 69 peo@city.dk

Ledig

Arne Bech

Suppleant

53 64 34 18 arneogirenebech@gmail.com

Michael Darre

Suppleant

40 10 19 18 michael@darre.dk

Til Label.

Bagsiden

Ny Bladtegner

Siden februar 2016 har vi ikke haft en tegning på bagsiden. Med bortgangen af Willy Frederiksen stoppede den tradition. Men med Dorte Ravns ankomst som Allingeborger, får vi nu genoptaget den gamle tradition. Dorte har en sød humoristisk streg og har lovet, at så længe hun kan finde inspiration, laver hun en bagsidetegning til Bytrommen. Dorte arbejder med farver og med hendes første tegning til Bytrommen, byder vi Dorte og hendes tegning velkommen her på bagsiden.

Steen Gornitzka

